

ÅRSRAPPORT 2024

DANSKE UNIVERSITETER
ÅRSRAPPORT 2024

Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
www.dkuni.dk

Denne publikation
kan ved tydelig
kildeangivelse frit
kopieres.

INDHOLD

1. INDLEDNING / 4

2. UDDANNELSE / 6

Kandidatreformen / 6

Kandidatoptag / 6

Alle talenter i spil / 6

3. FORSKNING OG INNOVATION / 8

Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde (URIS) / 8

Meritering / 8

EU's forsknings- og innovationspolitik / 8

Den danske kodeks for integritet i forskning / 8

Eftersyn af forskningsbaseret myndighedsbetjening / 9

Fokus på universiteternes teknologioverførsel / 9

Dialogforum for Universitetsinnovation / 9

Indsamling af yderligere impactdata fra universiteterne / 9

4. ADMINISTRATION / 10

Aftale med de private fonde / 10

Chefaftale / 10

Anmeldelses- og afleverings-bekendtgørelserne / 10

Databeskyttelsesforordningen / 11

1. INDLEDNING

2024 har været et år præget af høj aktivitet i Danske Universiteters udvalg og sekretariat. Nedenfor er fremhævet nogle indsatser af særlig betydning.

På uddannelsesområdet har der været et overvældende fokus på reformen af universitetsuddannelserne. Arbejdet med at understøtte universiteternes deltagelse i Kandidatudvalget og udmøntningen af rammerne for kandidatreformen har været intensivt i Danske Universiteters sekretariat og udvalg i 2024. Danske Universiteters udvalg har løbende afstemt input til møderne i Kandidatudvalget, udviklet forslag til enkeltelementer i reformen, samt koordineret kommunikationen af fælles budskaber gennem arbejdsprocessen i Kandidatudvalget og i forbindelse med indgåelsen af forligstillægget i december 2024.

Danske Universiteter har desuden arbejdet for at realisere universiteternes fælles ønsker til et tværgående kandidatoptag, som aktualiseres af kandidatreformen. Dertil kommer et særligt fokus i 2024 på forbedring af Special Pædagogisk Støtte (SPS) til studerende og en intensiveret dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet for at skabe et mere effektivt SPS-system, så studerende med funktionsnedsættelse kan få den berettigede støtte af høj kvalitet og uden unødigt ventetid.

På forsknings- og innovationsområdet har særligt muligheder og risici forbundet med internationalt forskningssamarbejde

været på dagsordenen også i 2024, både i forbindelse med implementering af retningslinjerne fra Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde (URIS) og i arbejdet i Forum for International Koordination og Samarbejde (FIKS).

I 2024 har en arbejdsgruppe i Danske Universiteter ligeledes færdiggjort og præsenteret et fælles rammeværk for meritering af kompetencer og erfaringer indenfor videnudveksling, hvilket kan skabe et fælles udgangspunkt for i højere grad at anerkende en bredere vifte af forskningsaktiviteter karrieremæssigt.

Danske Universiteter har i 2024 udarbejdet et fælles positionspapir for at varetage universiteternes interesser i det kommende EU-rammeprogram for forskning og innovation (FP10). Rammeprogrammet forventes færdigforhandlet primo 2026.

Endelig er det værd at fremhæve, at Danske Universiteter i 2024 fortsat har fokuseret på at forbedre samarbejdet med de private fonde vedrørende finansiering af projektomkostninger i fondsfinansierede forskningsprojekter. Danske Universiteter og seks private forskningsfinansierende fonde, Novo Nordisk Fonden, Villum Fonden, Carlsbergfondet, VELUX FONDEN, Lundbeckfonden og LEO Fondet, indgik i 2023 en aftale, der styrker transparensen omkring fondenes bidrag til forskning på universiteterne og definerer en klar økonomisk fordelingsnøgle mellem universiteterne og fondene.

I 2024 er implementeringen af aftalen blevet færdigarbejdet i en teknisk arbejdsgruppe med repræsentanter fra universiteterne og fondene. Den praktiske implementering af aftalen kunne således begynde medio 2024.

Aftalen giver fremadrettet universiteterne råderum til at prioritere forskningsmidler, hvilket langsigtet kan styrke bredden og kvaliteten af forskning ved de danske universiteter.

2. UDDANNELSE

Kandidatreformen

Arbejdet med at understøtte processen i Kandidatudvalget og udmøntningen af rammerne for kandidatreformen har været intensivt i Danske Universiteter i 2024. Rektorkollegiet og Uddannelsespolitisk udvalg har løbende afstemt fælles input til møderne i Kandidatudvalget, udviklet forslag til enkeltelementer i reformen, samt koordineret kommunikationen af fælles budskaber i løbet af processen, herunder i forbindelse med delafrapporteringen, afrapporteringen og forligstillægget fra december 2024. Danske Universiteter har nedsat og betjent dekangrupper for hvert hovedområde, som har haft til opgave at koordinere omlægningen af kandidatuddannelser på de områder, hvor der skal ske en forholdsvis ensartet omlægning på tværs af landet.

Danske Universiteter har drevet en række arbejdsgrupper, som har leveret forslag til udmøntningen af elementer i kandidatreformen til behandling i Rektorkollegiet og efterfølgende Kandidatudvalget, herunder:

Tillægskandidatbevis

Danske Universiteter har udarbejdet et forslag med tre modeller til et tillægskandidatbevis, som er viderebragt i Kandidatudvalget og den politiske forligskreds.

Forskerspor

Danske Universiteter har forberedt et oplæg vedrørende problematikker i forhold til forskervejen for dimittender fra den korte kandidatuddannelse,

herunder forslag til at etablere et forskningsforberedende forløb til denne gruppe af dimittender.

Undervisningstilrettelæggelse

Danske Universiteter har udarbejdet modeller for undervisningstilrettelæggelse relateret til tidligere studieafslutning i kandidatreformen for herigennem at belyse fordele og ulemper ved forskellige måder at tilvejebringe tidligere studieafslutning. Arbejdet har blandt andet synliggjort udfordringer ved, at den korte kandidatuddannelse oprindeligt skulle vare fra 1. august til 1. august året efter, hvilket har bidraget til at opnå politisk tilslutning til, at studieperioden i stedet skal være fra 1. september til 1. september året efter.

Kandidatoptag

Danske Universiteter har understøttet at formulere universiteternes fælles ønsker til et tværgående kandidatoptag, samt forbedringer i de eksisterende regler for udvælgelse af studerende. Danske Universiteter har også samarbejdet med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen for at tilvejebringe viden om søgning til kandidatuddannelser og viden om potentialet for et mere gennemsigtigt og håndterbart kandidatoptag.

Alle talenter i spil

Danske Universiteter arbejder kontinuerligt på at opnå vores ambition om diversitet blandt forskere og studerende.

I 2024 har fokus særligt været på forbedring af Special Pædagogisk Støtte (SPS)

til studerende med funktionsnedsættelse. Danske Universiteter har sammen med Danske Professionshøjskoler og Danske Erhvervsakademier indgået i en fælles dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet for at skabe et mere effektivt SPS-system, så studerende kan få den berettigede støtte af høj kvalitet og uden unødigt ventetid.

I 2024 har et indsatsområde også været at omsætte Danske Universiteters anbefalinger for diversitet, inklusion og ligestilling til praksis. Herunder at skabe et sektorfælles overblik over eksisterende data på universiteterne, der belyser køn, karriereprogression og løn, samt andre emner med relevans for studiemiljø eller arbejdsmiljø. Det fælles overblik skal gøre

det mere tilgængeligt at opsøge og dele data på tværs af sektoren.

Der blev i 2024 afholdt:

15 møder i Rektorkollegiet, heraf ni ekstramøder i forbindelse med arbejdet i Kandidatudvalget og øvrige ad hoc sager af hastende karakter.

Seks møder i Uddannelsespolitisk udvalg og dertil tre videndelingsmøder vedrørende kandidatreformen, samt fire formøder til Kandidatudvalgets forberedende arbejdsgruppe.

Fire møder i Udvalg for humaniora, samt yderligere tre møder i regi af dekanekredsen for humaniora.

3. FORSKNING OG INNOVATION

Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde (URIS)

Muligheder og risici forbundet med internationalt forskningssamarbejde har også i 2024 været et centralt emne. Danske Universiteters ad hoc arbejdsgruppe vedrørende URIS har drøftet konkrete udfordringer og best practice i forhold til at styrke universiteternes sikkerhed og modstandsdygtighed overfor trusler. Derudover deltager Danske Universiteter i det af Uddannelses- og Forskningsministeriet ledede Forum for International Koordination og Samarbejde (FIKS), hvor ministeriet, universiteterne og andre parter drøfter aktuelle udfordringer.

Meritering

I 2024 har en arbejdsgruppe i Danske Universiteter færdiggjort og præsenteret et fælles rammeværk for meritering af kompetencer og erfaringer indenfor videnuudveksling. Der er i rammeværket særligt fokus på aktiviteter under overskrifterne innovation, forskningsbaseret rådgivning og formidling/demokratisk samtale, som universiteterne i højere grad ønsker at anerkende og meritere. Rammeværket giver et fælles sprog og en retning for universiteternes videre arbejde, så der kan opnås ensartethed og gennemsigtighed på tværs af sektoren. Rammeværket er derudover inspireret af og samtænkt med de europæiske og internationale udviklinger, for eksempel EU-initiativet Agreement on Reforming Research Assessment.

EU's forsknings- og innovationspolitik

Danske Universiteter har i 2024 vedtaget et fælles positionspapir om det kommende EU-rammeprogram for forskning og innovation (FP10), der forventes færdigforhandlet i 2026. Det kommende rammeprogram vil være styrende for forsknings- og innovationsaktiviteterne i EU i perioden 2028 til 2034.

Det fælles positionspapir er udgangspunktet for Danske Universiteters interessevaretagelse. Positionspapiret er blevet offentliggjort og er sendt direkte til relevante samarbejdspartnere og interessenter. Desuden var papiret omdrejningspunkt for den studietur til Bruxelles som Danske Universiteters arbejdsgruppe vedrørende EU's forsknings- og innovationspolitik afviklede i november 2024. Her mødtes arbejdsgruppen med embedspersoner og politikere fra EU-Kommissionen og Parlamentet, hvor de fælles budskaber fra universiteterne blev leveret.

Den danske kodeks for integritet i forskning

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen nedsatte i sommeren 2024 et opdateringsudvalg for den danske kodeks for integritet i forskning. Opdateringsudvalget havde repræsentanter fra universiteterne, og Forskningspolitisk udvalg (FPU) fulgte arbejdet tæt. Et fokuspunkt i opdateringsudvalget er blandt andet at indskrive principperne om forskningsfrihed. FPU har påtaget sig en væsentlig rolle i at understøtte progressionen i opdaterings-

udvalgets arbejde, således at det endelige resultat bliver operationelt. Det forventes, at det opdaterede kodeks vil blive præsenteret i foråret 2025.

Eftersyn af forskningsbaseret myndighedsbetjening

Danske Universiteter har løbende været i dialog med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen om det i 2024 gennemførte eftersyn af forskningsbaseret myndighedsbetjening. Forum for Forskningsbaseret Myndighedsbetjening (FFM) har påpeget de væsentlige udfordringer som myndighedsbetjeningen står overfor, særligt på grund af den årlige 2-procentbesparelse, som området er underlagt.

Fokus på universiteternes teknologioverførsel

Danske Universiteter har i 2024 fortsat arbejdet med universiteternes teknologioverførsel. Danske Universiteter har fokus på at sikre et mere smidigt og ensartet samarbejde med virksomheder og andre partnere. I 2023 blev der nedsat to arbejdsgrupper, som skulle kortlægge aftalevilkår for henholdsvis forskningsaftaler og spin-outs fra universiteterne, og disse kortlægninger blev færdiggjort i 2024. Arbejdet med at kortlægge vilkår for forskningsaftaler har ført til udviklingen af en fælles standardforskningsaftale, som forventes færdig primo 2025.

Dialogforum for Universitetsinnovation

Danske Universiteter har i 2024 haft en tæt dialog med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og fortsætter det gode samarbejde i 2025. Som en del af arbejdet i Dialogforum for Universitetsinnovation,

som er et mødeforum for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og Danske Universiteters Innovationspolitisk udvalg, har Innovationspolitisk udvalg udarbejdet både et juridisk dokument og et notat, som beskriver, hvordan opdateringer af gammel lovgivning på området kan skabe bedre rammer for innovation, iværksætteri og erhvervssamarbejde på universiteterne. Udvalget følger stadig arbejdet med iværksætterstrategien tæt og har forberedt sig på at kunne levere input til taskforcen for viden- og teknologioverførsel, når denne nedsættes i 2025.

Indsamling af yderligere impactdata fra universiteterne

I 2021 blev der nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at udpege mulige emner til dataindsamlinger for at belyse værdiskabelsen af universiteternes innovationsaktiviteter ud over det, der præsenteres i kommercialiseringsstatistikken. Gruppen har undersøgt en række forskellige emner, samt hvilke data der er tilgængelige herom på tværs af universiteterne. Dataindsamlingen blev i 2023 udvidet til at omfatte studenteriværksætteri, og indsamlingen fortsætter i 2025. Der er desuden etableret en god dialog med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen om data på forsknings- og innovationsområdet.

I 2024 har Innovationspolitisk udvalg bestilt en opfølgning på iværksætteranalysen fra 2022. Alle universiteterne har deltaget, og Innovationspolitisk udvalg arbejder videre med formidlingen af resultaterne fra analysen i 2025.

Der blev i 2024 afholdt fem møder i Forskningspolitisk udvalg og seks møder i Innovationspolitisk udvalg.

4. ADMINISTRATION

Aftale med de private fonde

Danske Universiteter har i 2024 fortsat haft fokus på samarbejdet med de private fonde vedrørende finansiering af projektomkostninger i forbindelse med fondsfinansierede forskningsprojekter. Formålet med samarbejdet er at sikre, at projektomkostninger ikke bliver et konkurrenceparameter universiteterne imellem.

Den 3. november 2023 indgik Danske Universiteter og seks private forskningsfinansierende fonde, Novo Nordisk Fonden, Villum Fonden, Carlsbergfondet, VELUX FONDEN, Lundbeckfonden og LEO Fondet, en aftale, der styrker transparensen omkring fondenes bidrag til forskning på universiteterne og, herunder, definerer en klar økonomisk fordelingsnøgle mellem universiteterne og fondene.

Sidenhen er den tekniske implementering af aftalen blevet drøftet i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra både universiteterne og fondene. Aftalen blev løbende implementeret gennem 2024 og forventes fuldt implementeret over en 3-5-årig periode.

Implementeringen understøttes af Vejledning om projekttillæg ved ansøgning om forskningsprojekter under 50 mio. kr. i åbent opslag på Danske Universiteters hjemmeside, som blev offentliggjort i juni 2024.

Cheftale

Danske Universiteter har sammen

med HR-gruppen fået indskrevet et periodeprojekt om en cheftale på universitetsområdet i aftaleteksten ved overenskomstforhandlingerne i 2024. Som udløber heraf blev der ultimo 2024 nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse fra universiteterne, Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, samt Medarbejder- og Kompetencestyrelsen. Arbejdet fortsætter i 2025, og Danske Universiteter vil fortsat bistå med blandt andet en klarlægning af ledelsesstrukturen på universiteterne til brug for periodeprojektet og overenskomstforhandlingerne 2026. Progression i arbejdet afventer den faglige voldgiftssag om cheftalen mellem staten, Djøf og Akademikerne (AC).

Målet er, at der indgås en cheftale på universitetsområdet eller at cheflønpuljen bliver opskrevet, hvis det ikke lykkes at opnå en cheftale. Universiteternes ambition er, at aftalen kommer til at omfatte teknisk administrativt personale (TAP)-ledere, såsom rektorer, prorektorer, universitetsdirektører, dekaner, prodekaner, institutledere og administrative chefer fra og med lønramme 37.

Anmeldelses- og afleveringsbekendtgørelserne

Danske Universiteter arbejdede fortsat i 2024 på at sikre, at Rigsarkivets anmeldelses- og afleveringsbekendtgørelser bliver fortolket på en måde, der er mest hensigtsmæssig for universiteterne. Specifikt blev der fokuseret på udfordringer vedrørende store

datamængder, fortrolighed i forhold til virksomhedssamarbejder og organiseringen af ansvaret for løsningen af disse udfordringer. Dette arbejde blev udført i en ad hoc arbejdsgruppe, som bestod af repræsentanter fra universiteterne og Rigsarkivet og afleverede i foråret 2024 dens endelige afrapportering til Universitetsdirektørudvalget. Som opfølgning herpå har forpersonerne for Universitetsdirektørudvalget afholdt møde med Rigsarkivaren i sommeren 2024, hvor det blandt andet blev besluttet at følge implementeringen tæt og samarbejde omkring kommunikation af fordelene for universiteterne ved anmeldelse og aflevering af data til Rigsarkivet.

Universitetsdirektørudvalget besluttede i efteråret 2024 at nedsætte en ad hoc arbejdsgruppe vedrørende udarbejdelse af fælles principper for implementering af anmeldelses- og afleveringsbekendtgørelserne, og arbejdet vil pågå i foråret 2025.

Databeskyttelsesforordningen

Databeskyttelsesforordningen stiller fortsat krav til de universitetsansatte, både som forskere og som undervisere, og til de studerende, der indsamler data i forbindelse med studiet. Universitetsdirektørudvalget og GDPR-arbejdsgruppen har fortsat arbejdet for større enighed om fortolkning af reglerne i databeskyttelsesforordningen på tværs af universiteterne.

GDPR-arbejdsgruppen konkluderede i efteråret 2024, at der ikke kan opnås enighed på tværs af universiteterne om en model for overførsel af personoplysninger til tredjelande i forskningssamarbejder. Cyber- og informationssikkerhed Danske Universiteter har i løbet af 2024, i samarbejde med Uddannelses-

og Forskningsstyrelsen, arbejdet på opfølgning af delstrategien for cyber- og informationssikkerhed for perioden 2022-2024. Delstrategien, som er blevet forlænget til og med 2025, indeholder overordnede pejlemærker, samt indsatsområder for universiteternes arbejde med cyber- og informationssikkerhed. Opfølgningen er blandt andet sket i regi af styregruppen for decentral enhed for cyber- og informationssikkerhed (DCIS), hvori der sidder repræsentanter fra universiteterne. Danske Universiteter har i løbet af året koordineret indmeldinger fra universiteterne til enheden.

I arbejdet med cyber- og informations-sikkerhed har der blandt andet været fokus på fælles definitioner af begreber. Til dette har Universitetsdirektørudvalget godkendt en fælles awareness-strategi for tværuniversitære awareness-fremmende tiltag, samt en national vejledning for identifikation af aktiviteter udført på universiteterne, hvor utilsigtet videnovertførsel kan påvirke universiteternes og Danmarks interesser.

Universitetsdirektørudvalget har herudover bedt CIO-gruppen udarbejde et beslutningsoplæg vedrørende mulig tilslutning til sensornetværket under Center for Cybersikkerhed. Beslutningen herom træffes i 2025.

Universitetsdirektørudvalget har også besluttet at nedsætte en ad hoc arbejdsgruppe til analyse af mulighederne for en fælles Security Analysis Center (SAC) mellem universiteterne. Arbejdet hermed fortsætter i 2025.

Der blev i 2024 afholdt ti møder i Universitetsdirektørudvalget, foruden to ekstraordinære møder, samt to møder og et seminar med Uddannelses- og Forskningsstyrelsens direktion.

Danske Universiteter

Fiolstræde 44, 1. th.

1171 København K

Tlf. (+45) 3336 9800

www.dkuni.dk